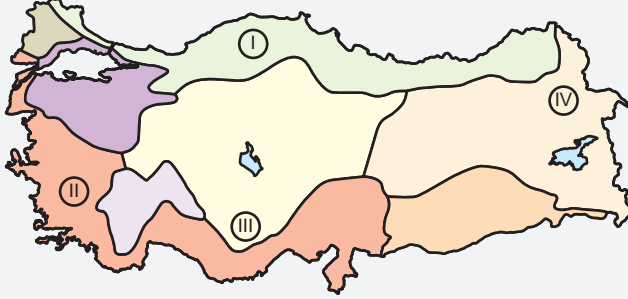

Etkinlik

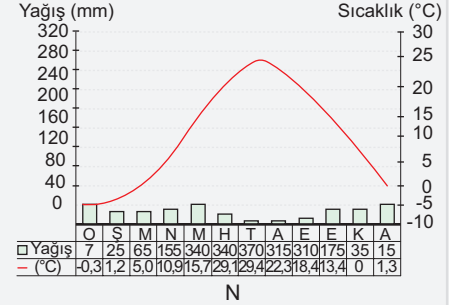
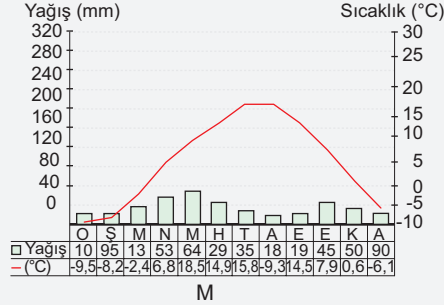
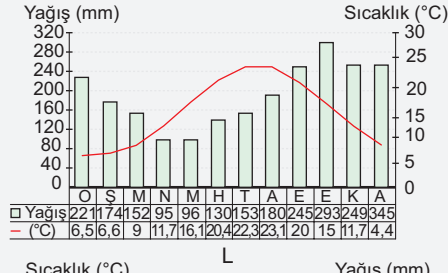
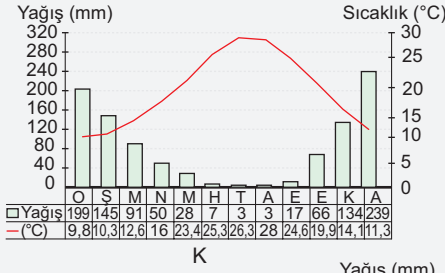
A. Aşağıda verilen soruları Türkiye iklim tipleri haritası ile sıcaklık ve yağış grafiklerini inceleyerek yanıtlayınız.

Akdeniz iklimi
Karadeniz iklimi

Geçiş iklimleri
Marmara geçiş iklimi
Göller Yöresi geçiş iklimi

Karasal iklimler
Doğu Anadolu Karasal İklimi
İç Anadolu Karasal İklimi
Güneydoğu Karasal İklimi
Trakya Karasal İklimi

1. Yukarıdaki grafikler ve haritayı dikkatle inceleyiniz ve her bir grafiğin hangi iklim tipine ait olduğunu belirleyiniz. Yanıtlarınızı aşağıya yazınız.

K grafiği: Akdeniz İklimi L grafiği: Karadeniz İklimi

M grafiği: Doğu Anadolu Karasal İklimi N grafiği: İç Anadolu Karasal İklimi

2. Aşağıdaki iklim tiplerinde hangi tarımsal faaliyetler ön plana çıkar? Her bir iklim tipi için 2 örnek veriniz.

K grafiğine ait iklim

Turuncgiller,
zeytin

L grafiğine ait iklim

Çay, fındık

3. Türkiye iklim tipleri haritasında numaralarla gösterilen yerlerin doğal bitki örtülerini tanımlayınız.

I : orman

III : bozkır

II : maki

IV : çayır

4. Harita üzerinde numaralandırılarak gösterilen yörelerin bulunduğu iklim bölgesini dikkate alarak yağışların mevsimlere dağılımını ve yağış durumunu yazınız.

I nolu yöre:

Her mevsim yağışlı, yıllık yağış miktarı yüksek, yağış en çok sonbaharda düşer.

III nolu yöre:

Yazları kurak, kışları kar yağışlı, yağış en çok ilkbaharda düşer.

II nolu yöre:

Yazları kurak, kışları yağışlı. Yıllık yağış miktarı düşük, yağış en çok kışın düşer.

IV nolu yöre:

Kışları yoğun kar yağışlı, yazları serin, yağmurlu geçer.

5. Türkiye'nin farklı bölgelerinde farklı iklim tiplerinin olmasının ülke ekonomisi (tarım ve turizm sektörlerini) üzerindeki etkilerini araştırarak yazınız.

Akdeniz'de turizm ve tarım (zeytin, turuncgill), Karadeniz'de çay ve fındık, İç Anadolu'da buğday ve hayvancılık, Doğu Anadolu'da hayvancılık ön plandadır ayrıca kış turizmi açısından potansiyeli büyüktür. İklim çeşitliliği ekonomik faaliyetleri çeşitlendirir.

1. • Sıcaklık ortalaması 0°C'nin altında olup yıllık ve günlük sıcaklık farkı oldukça yüksektir.
- İklim bölgesinde, buharlaşma olmadığı için yağış miktarı düşüktür.
- Doğal bitki örtüsü yoktur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savan iklimi B) Çöl iklimi
C) Kutup iklim D) Akdeniz iklimi
E) Sert karasal iklim

2.

Yukarıdaki haritada dağılışı gösterilen iklim tipi hangisidir?

- A) Tundra iklimi B) Sert karasal iklim
C) Step iklimi D) Ilıman okyanusal iklim
E) Kutup iklimi

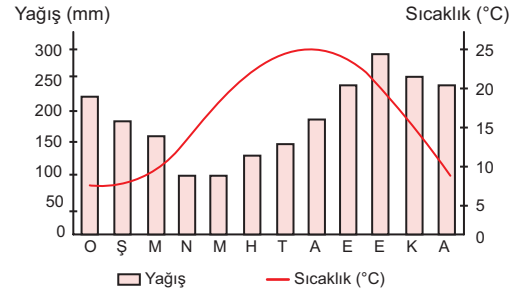
3. “Türkiye’de çok farklı iklim tipleri etkili olmaktadır.” diyen bir gözlemci;

- I. genç jeolojik oluşumlu bir ülke olması,
II. çok çeşitli türde tarım ürünlerinin yetişmesi,
III. doğal bitki örtüsü çeşidinin fazla olması

durumlarından hangilerini bu görüşüne kanıt olarak gösterebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

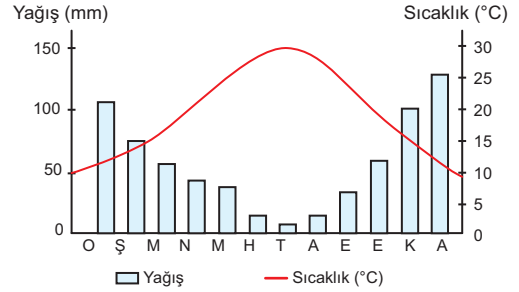
4.

Yukarıda aylık sıcaklık ve yağış grafiği verilen il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Giresun B) Çanakkale C) Niğde
D) Adana E) Kars

5. Aşağıdaki grafikte Türkiye’de etkili olan bir iklim tipinin sıcaklık ve yağış değerleri gösterilmiştir.

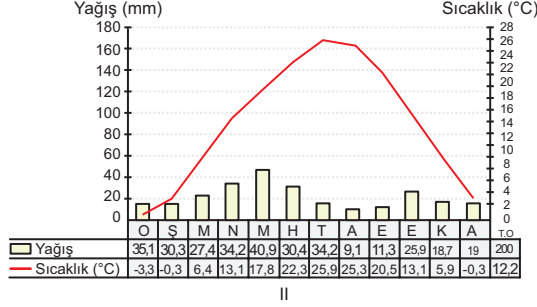
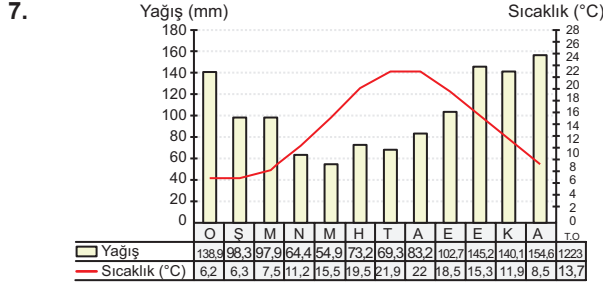

Bu bölge ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kar yağışları nadiren görülür.
B) Yaz kuraklığı belirgindir.
C) Yağış en çok kış mevsiminde gerçekleşir.
D) Bitki örtüsü, yazın sararan kısa boylu otlardır.
E) Güneşli gün sayısı fazladır.

6. Aşağıda verilen illerden hangilerinde benzer iklim tiplerinin görüldüğü söylenir?

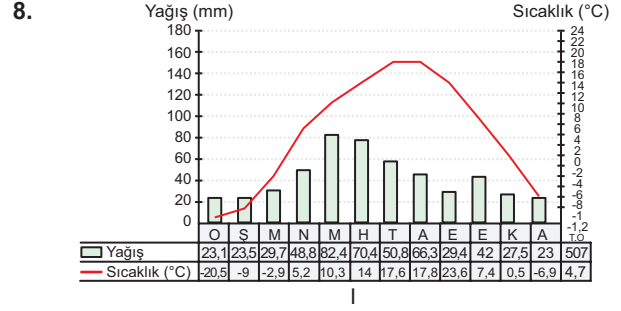
- A) Kırşehir – Düzce B) Hatay – Muğla
C) Edirne – Sinop D) Gaziantep – Bursa
E) Erzurum – Mardin

Ceyhan Bey, Türkiye’de yaptığı bir seyahatte I. iklim grafiğine sahip yaşadığı kentten II. iklim grafiğinin yaşandığı bir kente gitmiştir.

Bu seyahat sonrası yaşadığı kentten farklı olarak, geldiği yerle ilgili aşağıdaki gözlemlerden hangisini yapmış olması beklenmez?

- A) Bitki örtüsü genelde otsu bitkilerden oluşmaktadır.
- B) Yaz mevsimi daha sıcak geçmektedir.
- C) Deniz etkisinden uzaklaşmıştır.
- D) Yağışın en çok düştüğü mevsim değişmiştir.
- E) Bulutluluk oranı artmıştır.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafikleri verilen illerin sırasıyla aşağıdakilerden hangileri olduğu söylenebilir?

	I	II
A)	Kars	Bartın
B)	Ankara	Mersin
C)	Erzurum	Manisa
D)	Muğla	Mardin
E)	Denizli	Ordu

Cevap Anahtarı

1.C 2.A 3.E 4.A 5.D 6.B 7.E 8.A

Yazılı Sınav

1. Aşağıdaki harita üzerinde numaralandırılan yörelerin iklimsel koşulları düşünülerek verilen soruları cevaplayınız.

I no’lu yörenin iklim tipinin adı nedir?

Karadeniz iklimi

II no’lu yörenin bitki örtüsü nedir?

Kızılçam ve maki

III no’lu yörenin yağış rejimi nasıldır?

Düzensizdir, en çok yağış ilkbahar, en az yağış ise yaz dönemidir.

2. Soğuk iklim tiplerinden biri olan tundra iklim tipinin Güney Yarım Küre’de görülmemesinin nedenini yazınız.

Tundra iklimi 60° - 70° enlemleri aralığında görülen bir iklim tipidir. Güney Yarım Küre’nin 60° enlemlerinde karalar yer almadığı için bu iklim tipine rastlanılmaz.

3. Aşağıda verilen kentlerde etkili olan daha çok hangi yağış oluşum türünün görüldüğünü yazınız.

Adana : Cephesel

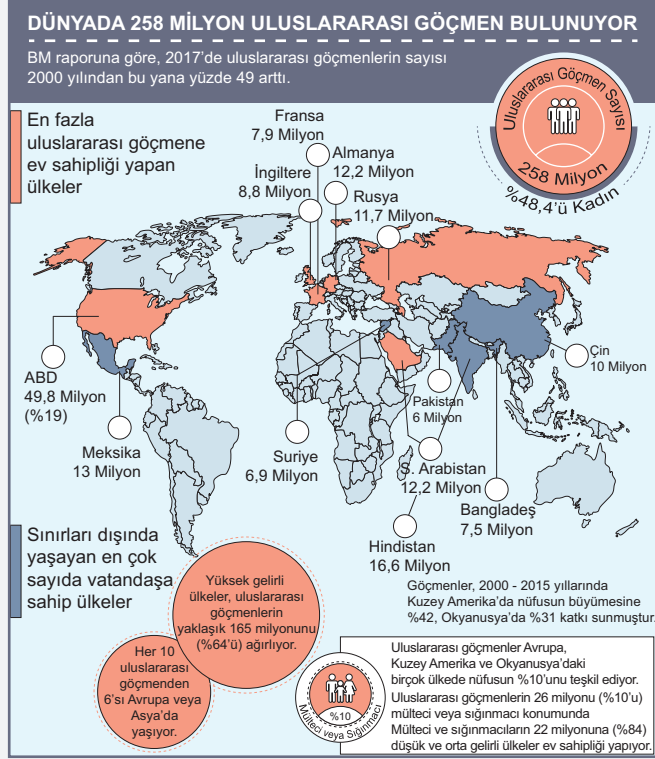
Konya : Yükselim

Rize : Yamaç

Etkinlik

- A. Aşağıda BM 2017 göçmen raporuna göre hazırlanmış bir afiş verilmiştir. Verilen soruları görselde verilen bilgilere göre cevaplandırınız.

1. 2017 yılında en fazla uluslararası göçmene ev sahipliği yapan ülke hangisidir ve bu ülkede kaç milyon uluslararası göçmen bulunmaktadır?

En fazla uluslararası göçmene ev sahipliği yapan ülke ABD'dir ve 49,8 milyon uluslararası göçmen bulunmaktadır.

2. Görsele göre, sınırları dışında yaşayan en çok sayıda vatandaşa sahip iki ülke hangileridir?

Sınırları dışında yaşayan en çok sayıda vatandaşa sahip iki ülke Hindistan ve Meksika'dır.

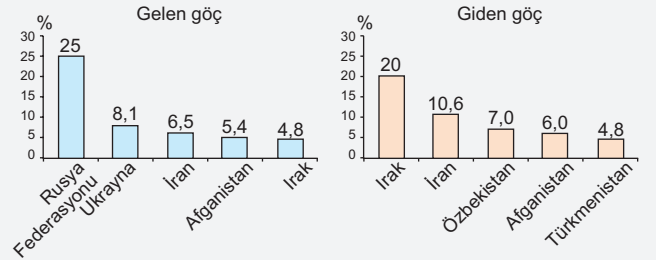
3. Görselde yer alan bilgilere göre, yüksek gelirli ülkeler kaç milyon uluslararası göçmene ev sahipliği yapmaktadır ve bu göçmenlerin ne kadarı Avrupa veya Asya'da yaşamaktadır?

Yüksek gelirli ülkeler yaklaşık 165 milyon uluslararası göçmene ev sahipliği yapmaktadır ve bu göçmenlerin %64'ü Avrupa veya Asya'da yaşamaktadır.

4. Görsele göre, mülteci ve sığınmacıların %84'ü hangi tür ülkelere sığınmaktadır?

Mülteci ve sığınmacıların %84'ü düşük ve orta gelirli ülkelere sığınmaktadır.

- B. Aşağıdaki grafikte 2022 yılında Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den giden göçün en fazla olduğu ilk 5 ülkenin oranları gösterilmiştir. Verilen soruları grafiğe göre cevaplandırınız.

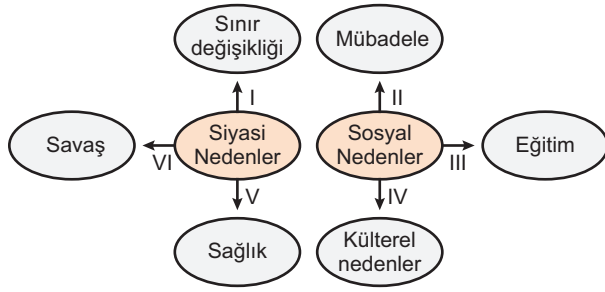
1. Grafikteki verilere göre, Türkiye'ye gelen göçlerin %25'i hangi ülkeden gerçekleşmiştir? Bu durumu nasıl yorumlarsınız?

Türkiye'ye gelen göçlerin %25'i Rusya Federasyonu'ndan gerçekleşmiştir. Bu durum, siyasi ve ekonomik faktörlerin yanı sıra, Suriye ve Orta Doğu'daki çatışmaların ve Rusya'nın kendi iç dinamiklerinin göç üzerinde büyük bir etkisi olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Türkiye'nin coğrafi konumu ve Rusya ile olan tarihi ve kültürel bağları da bu göç hareketinde etkili olabilir.

2. Türkiye'den giden göçlerin %20'si hangi ülkeye yönelmiştir? Bu göç hareketinin nedenlerini ekonomik ve sosyal faktörler açısından tartışınız.

Türkiye'den giden göçlerin %20'si Irak'a yönelmiştir. Bu göç hareketinin nedenleri arasında ekonomik fırsatlar, ticaret ve iş imkânları ve Irak'taki belirli sektörlerde (örneğin, inşaat, ticaret) Türkiye'den gelen iş gücüne duyulan talep sayılabilir. Sosyal faktörler arasında ise aile birleşimi, kültürel yakınlık ve tarihsel bağlar yer alabilir.

1.

Yukarıda göçün siyasi ve sosyal nedenleriyle ilgili yapılan eşleştirmelerden hangileri **yanlıştır**?

- A) I ve II B) II ve V C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve VI

2. Türkiye’de kırsal alanlardan kentlere yapılan göçler üzerinde;

- I. dini,
II. sosyal,
III. ekonomik

unsurlardan hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. I. 2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaş sonucunda şiddet ve baskıya maruz kalan Suriyelilerin ülkemize yaptığı göçler
II. 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında meydana gelen göçler
III. Somali’de devam eden şiddetli kuraklık nedeniyle yaklaşık 245 bin kişinin katıldığı göçler

Yukarıdaki göç hareketlerinden hangilerinin gerçekleşmelerinde doğal nedenler etkili **olmamıştır**?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4.

Harita üzerinde numaralandırılarak gösterilen alanların hangileri diğerlerine göre daha fazla beyin göçü almaktadır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. “Ahmet, ailesiyle birlikte doğup büyüdüğü köyden büyük bir şehre taşınmaya karar verir. Bu kararında birçok faktör etkili olmuştur.”

Aşağıdakilerden hangisi kırdan kente bu göçün itici nedenlerinden biri olarak değerlendirilebilir?

- A) Eğitim olanaklarının daha iyi olması
B) İş imkânlarının fazla olması
C) Tarım arazilerinin verimsizleşmesi
D) Kültürel aktivitelerin çeşitliliği
E) Sağlık hizmetlerinin gelişmiş olması

6. Aşağıdaki ifadelerden hangisi, göçlerin sonucunda meydana gelen mekânsal etkilerden biri olarak **değerlendirilemez**?

- A) Göç alan bölgelerde nüfus yoğunluğunun artması
B) Göç veren bölgelerde nüfusun azalması
C) Göç alan bölgelerde konut talebinin artması
D) Göç veren bölgelerde eğitim ve sağlık hizmetlerinin kalitesinin artması
E) Göç alan bölgelerde alt yapı hizmetlerinin yetersiz kalması

7.	Olaylar	Göç türü
I.	Afganistan'daki insanların iç savaştan kaçıp ülkemize sığınması	Mülteci Göçü
II.	Bilim insanlarının başka ülkelere göç etmesi	Beyin Göçü
III.	Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Orta Asya Türki Cumhuriyetlerinden insanların Türkiye'ye gelmesi	Mübadale Göçleri
IV.	Milyonlarca siyahi insanın Amerika kıtasına köle olarak götürülmesi	Zorunlu Göç
V.	İnsanların tatil yapmak için Bodrum'a gitmesi	Mevsimlik Göç

Yukarıdaki tabloda verilen olaylar ile göç türleri eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sanayi bölgelerine yapılan göçler genellikle kalıcı olmaktadır.

Bu durum aşağıdaki şehirlerin hangisinde daha çok görülmektedir?

- A) İzmit B) Trabzon C) Muğla
D) Niğde E) Isparta

9. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de kırsal kesimden kente göçü artıran etkenlerden biri değildir?

- A) Toprak erozyonuna bağlı tarımsal verimin azalması
B) Toprakların miras yoluyla parçalanması
C) Doğal nüfus artışına bağlı iş imkânlarının yetersiz kalması
D) Eğitim ve sağlık koşullarının yetersiz olması
E) Besi ve ahır hayvancılığının yaygınlaşması

10. Tarım alanlarında makine kullanımının iş gücüne olan ihtiyacı azaltmasından dolayı insanlar kentlere doğru göç etmek zorunda kalmışlardır.

Bu duruma bağlı olarak; harita üzerinde numaralandırılmış yerlerin hangisi daha az göç vermiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap Anahtarı

1.B 2.E 3.A 4.B 5.C 6.D 7.C 8.A 9.E 10.D

Yazılı Sınav

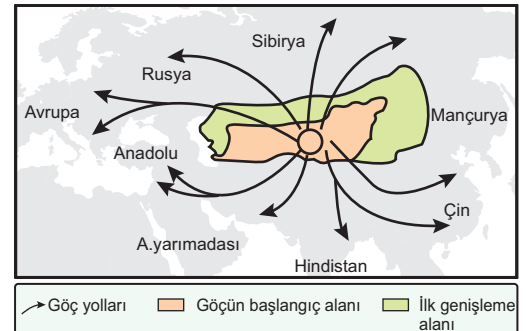
1. Göçlerin nedenleri genellikle itici ve çekici faktörlere dayanır. Aşağıdaki boş bırakılan yerlere itici ve çekici faktörlerden üçer tane yazınız.

İtici Faktörler	Çekici Faktörler
- Savaş ve çatışmalar - Ekonomik yetersizlik ve işsizlik - Doğal afetler (deprem, sel, kuraklık)	- Daha iyi iş imkânları - Güvenlik ve istikrar - Eğitim ve sağlık hizmetlerinin kalitesi

2. Mevsimlik (geçici) göçler ile sürekli göçler arasındaki farkları açıklayınız ve Türkiye'deki mevsimlik göçlere örnek veriniz.

Mevsimlik göçler, belirli bir dönem için yapılan ve geçici olan göçlerdir. Sürekli göçler ise kalıcı olarak yer değiştirmeyi içerir. Türkiye'deki mevsimlik göçlere örnek olarak, tarım işçilerinin hasat dönemlerinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden Ege ve Akdeniz Bölgelerine çalışmak için gitmeleri verilebilir.

3. Aşağıda haritası gösterilen tarihi göçün ismini yazarak nedenlerinden üç tanesini belirtiniz.

Orta Asya Türk Göçü

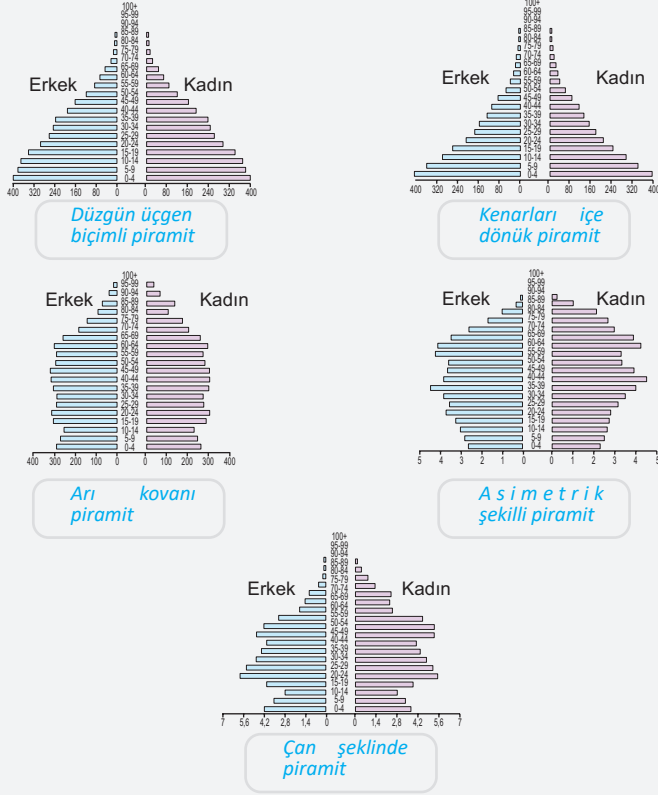
Nedenleri:

Orta Asya'da yaşanan kuraklık ve olumsuz iklim değişiklikleri,
Hayvanlara otlat bulma ihtiyacı,
Türk boyları arasındaki mücadeleler

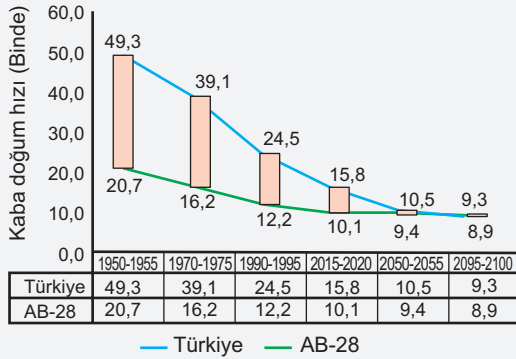

Etkinlik

- A. Aşağıda çeşitli nüfus piramidi modelleri verilmiştir. Bu piramitleri dikkatlice inceleyiniz; isimlerini boş kutulara yazınız.

- B. Aşağıdaki Türkiye ve Avrupa Birliği ülkeleri kaba doğum hızı (binde) grafiğini inceleyiniz ve verilen soruları cevaplayınız.

1. Grafiğe göre Türkiye'nin kaba doğum hızı hangi dönemde en büyük düşüşü göstermiştir? Bu düşüşün olası nedenlerini tartışınız.

Türkiye'nin kaba doğum hızı en büyük düşüşü 1970-1975 döneminden 1970-1995 dönemine kadar göstermiştir. Bu düşüşün olası nedenleri arasında sağlık hizmetlerinin iyileşmesi, bebek ölümlerinin azalması, aile planlaması hizmetlerinin yaygınlaşması, eğitim seviyesinin yükselmesi ve kentleşme sayılabilir.

2. 2050-2055 döneminde Türkiye ve AB-28'in kaba doğum hızları neredeyse eşitlenmiştir. Bu durumu açıklayarak, gelecekte doğum oranlarının benzerlik göstermesinin sosyal ve ekonomik etkilerini tartışınız.

2050-2055 döneminde Türkiye'nin kaba doğum hızı 10,5 binde, AB-28'in ise 9,4 binde. Bu durum, Türkiye'nin doğum oranlarının AB-28 seviyesine yaklaşmasıyla açıklanabilir. Gelecekte doğum oranlarının benzerlik göstermesi, nüfus yapısının yaşlanmasına ve iş gücü piyasasında genç nüfusun azalmasına yol açabilir. Bu da sosyal güvenlik sistemleri üzerinde baskı oluşturabilir ve ekonomik büyümeyi yavaşlatabilir.

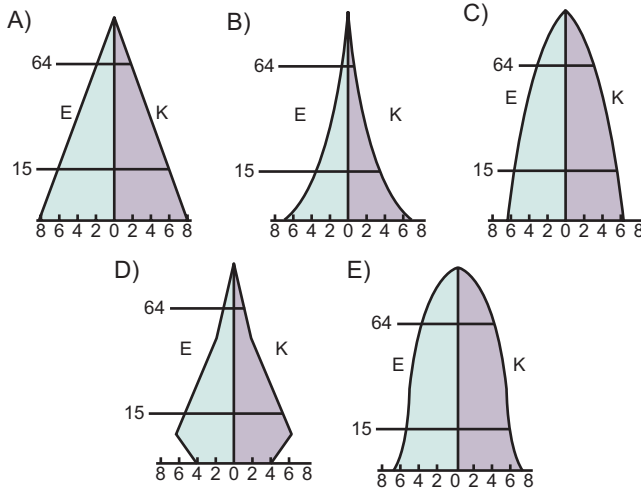
- C. Türkiye'nin ve İsveç'in günümüzdeki nüfus politikalarını araştırıp analiz edin ve bu politikaların nüfus yapısındaki fırsat ve sorunlarla nasıl ilişkilendirildiğini açıklayın.

Türkiye: Genç nüfusun fazla olması sebebiyle eğitim ve iş imkanlarına yönelik politikalar geliştirilmiştir. Ayrıca, son yıllarda doğum oranlarını artırıcı politikalar uygulanmaktadır.

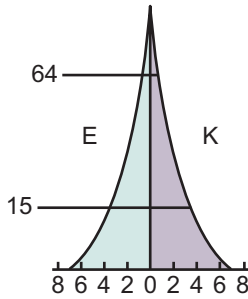
İsveç: Yaşlı nüfusun fazla olması nedeniyle doğum oranlarını artırmaya yönelik teşvikler, çocuk bakım hizmetleri ve göçmen işgücünü entegre etmeye yönelik politikalar uygulanmaktadır. Bu politikalar sosyal güvenlik sistemini sürdürülebilir kılmak ve ekonomik büyümeyi desteklemek amacıyla yapılmaktadır.

1. • Belirli bir süreçte düşük olan doğum oranlarının sonradan artış gösterdiği ülkelere ait nüfus piramididir.
- Piramidin taban kısmı genişlemeye başlamıştır. Piramidin üst kısmının geniş olması ise yaşlı nüfus oranının fazlalığından kaynaklanmaktadır .
- Rusya ve İrlanda gibi ülkelerin nüfus piramitleri bu şekildedir

Yukarıda verilen nüfus özelliklerine sahip bir ülkenin, nüfus piramidi aşağıdakilerden hangisine daha çok benzer?

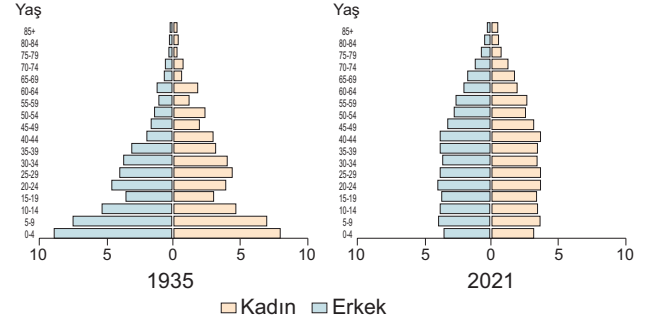
2.

Nüfus piramidi yukarıdaki gibi olan bir ülkenin, nüfus özellikleri ile ilgili olarak hangisi kesin söylenebilir?

- A) Bebek ölüm oranları artmıştır.
- B) Başka ülkelere yoğun göç almaktadır.
- C) Hizmet sektöründe çalışanların oranı en yüksektir.
- D) Yaşlı bağımlı nüfustan kaynaklı sorunlar fazladır.
- E) Son yıllarda doğum oranı azalmıştır.

3. Aşağıda Türkiye'nin 1935 ve 2021 yıllarına ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Buna göre ülkenin;

- I. nüfus artış hızında,
II. ortalama yaşam süresinde,
III. yaşlı nüfus oranında

özelliklerinden hangilerinde artış olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4. "Bir ülkenin nüfus yapısındaki değişim, o ülkenin ekonomik ve sosyal politikalarını doğrudan etkiler. Genç nüfusun fazla olduğu ülkelerde iş gücü arzı yüksek olur ve bu durum ekonomik büyüme için bir fırsat yaratır. Ancak, genç nüfusun eğitimi ve istihdamı için gerekli altyapının sağlanması gerekmektedir. Yaşlı nüfusun fazla olduğu ülkelere ise sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri üzerinde büyük bir yük oluşur. Bu tür ülkeler, doğum oranlarını artırıcı politikalar uygulayabilir veya göçmen kabul ederek genç iş gücünü artırmayı hedefleyebilir. Her iki durumda da, nüfus politikaları ile nüfus yapısındaki değişimler arasındaki ilişkiyi iyi analiz etmek gereklidir."

Paragrafa göre, aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Genç nüfusun fazla olduğu ülkelere iş gücü arzı yüksektir ve bu durum ekonomik büyüme için bir fırsat yaratır.
- B) Yaşlı nüfusun fazla olduğu ülkelere sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri üzerinde büyük bir yük oluşur.
- C) Genç nüfusun fazla olduğu ülkelere eğitim ve istihdam için gerekli alt yapının sağlanması önemlidir.
- D) Yaşlı nüfusu fazla olan ülkeler, doğum oranlarını artırıcı politikalar uygulayarak nüfus yapısını dengelemeye çalışır.
- E) Genç nüfusun fazla olduğu ülkeler, göçmen kabul ederek genç iş gücünü artırmayı hedefler.